

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"РЕСУРСНЕ ТА МІСЦЕВЕ
ОПОДАТКУВАННЯ"
для студентів спеціальності
8.03050803 "Оподаткування"
всіх форм навчання**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2016**

Затверджено на засіданні кафедри оподаткування.
Протокол № 2 від 16.09.2015 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: Є. І. Котляров
І. В. Ярошенко

Робоча програма навчальної дисципліни "Ресурсне та місцеве оподаткування" для студентів спеціальності 8.03050803 "Оподаткування" всіх форм навчання : [Електронне видання] / уклад. Є. І. Котляров, І. В. Ярошенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 57 с.

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Вміщено плани лекцій, практичних та семінарських занять, матеріали для закріплення знань (завдання для самостійної роботи, контрольні запитання), критерії оцінювання знань студентів, професійні компетентності, якими повинен володіти студент після вивчення дисципліни.

Рекомендовано для студентів спеціальності 8.03050803 "Оподаткування" всіх форм навчання.

Вступ

Одним із напрямків реформування податкової системи України є підвищення ролі податків і зборів за використання різних природних ресурсів у формуванні доходів Державного і місцевих бюджетів. Це пояснюється тим, що крім фіскальної спрямованості ці податкові платежі потенційно дозволяють вирішити цілий ряд суспільно значущих завдань, серед яких найважливішими є: стимулювання раціонального природокористування, захист оточуючого середовища. Справляння цих податків передбачено у відповідному господарчому законодавстві, яке має власну термінологічну базу, знання якої є важливим для вивчення механізмів оподаткування ресурсними податками. Саме цим пояснюється необхідність поглибленого вивчення таких податків, як рентна плата й екологічний податок.

Ще однією проблемою сучасного стану оподаткування є слабкий розвиток місцевого оподаткування. На жаль, діючі місцеві податки і збори не відіграють суттєвої ролі у формуванні місцевих бюджетів, як внаслідок нерозвиненості місцевого оподаткування, так і внаслідок нераціонального розподілу податків на місцеві та загальнодержавні. Розуміння порядку справляння місцевих податків і зборів сприяє більш повному наповненню місцевих бюджетів.

Глибокі знання теоретичних засад ресурсного та місцевого оподаткування дають змогу фахівцям ефективно використовувати податкові важелі для своєчасного і повного наповнення бюджетів різних рівнів.

Навчальну дисципліну "Ресурсне та місцеве оподаткування" віднесено до групи варіативних дисциплін підготовки і магістрів за спеціальністю "Оподаткування". Вона є невід'ємною частиною циклу економічних дисциплін, необхідних робітникам економічних підрозділів підприємств незалежно від форми власності й організаційно-правової форми господарювання та робітникам контролюючих органів. Враховано рекомендації положень Болонської декларації щодо кредитно-трансферної системи організації навчального процесу та Тимчасового положення про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: Денна форма навчання – 5; Заочна форма навчання: Магістри – 9	Галузь знань 0305 "Економіка та підприємництво"	Варіативна	Варіативна
Змістових модулів – 2	Спеціальність 8.03050803 "Оподаткування"	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 150		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,5 самостійної роботи студента – 6,5	Освітньо- кваліфікаційний рівень: магістр	Семестр	
		2-й	1-й
		Лекції	
		16 год.	24 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	16 год.
		Самостійна робота	
		110 год.	110 год.
		Вид контролю	
		Залік	Залік
2 год.	2 год.		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 36 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування у студентів знань сучасної теорії та практики ресурсного і місцевого оподаткування.

Для досягнення мети передбачається вирішення наступних основних **завдань**:

вивчення нормативно-правової бази і теоретико-методологічних засад ресурсного і місцевого оподаткування в Україні;

набуття навичок розрахунку податкових зобов'язань і складання податкової звітності з ресурсних і місцевих податків і зборів.

Об'єктом навчальної дисципліни є процес справляння місцевих та ресурсних податків і зборів.

Предмет дисципліни – основні елементи ресурсних і місцевих податків та зборів.

Вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши більшість навчальних дисциплін гуманітарного та професійного циклів. Теоретико-методологічною базою вивчення цієї дисципліни є такі навчальні дисципліни, як: "Державне регулювання економіки", "Макро-економіка", "Система оподаткування", "Податковий облік та звітність". У свою чергу, знання з даної дисципліни забезпечують успішне засвоєння таких навчальних дисциплін, як: "Податкове планування та мінімізація податкових ризиків", "Податковий контроль", "Адміністрування податків", "Сучасні проблеми оподаткування", а також виконання тренінгів, міждисциплінарних комплексних курсових робіт, бакалаврських та магістерських дипломних робіт.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять та виконання практичних завдань. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

теоретичні основи, науково-поняттєвий та категорійний апарат ресурсного і місцевого оподаткування;

основні елементи ресурсних і місцевих податків та зборів;

порядок розрахунку податкових зобов'язань з місцевих податків та зборів;

форми податкових декларацій та розрахунків, порядок і строки їх подання;

відповідальність платників за вчинення податкових порушень, порядок розрахунку пені та фінансових санкцій;

вміти:

нараховувати податкові зобов'язання з окремих місцевих податків та зборів, заповнювати податкову звітність;

застосовувати пільги з нарахування окремих ресурсних та місцевих податків та зборів;

здійснювати адміністрування ресурсних та місцевих податків і зборів.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

**Професійні компетентності, які отримують студенти
після вивчення навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
РМО 1*	Визначати податкові зобов'язання з ресурсних податків і платежів	Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з екологічного податку
		Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з різних видів рентної плати (за використання надр, спеціальне використання водних і лісових ресурсів, за використання радіочастотного ресурсу)
РМО 2*	Визначати податкові зобов'язання з місцевих податків і зборів	Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з майнових податків
		Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з єдиного податку
		Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з місцевих зборів

* РМО – Ресурсне та місцеве оподаткування.

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в додатку А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Ресурсне оподаткування

Тема 1. Екологічний податок

1.1. Нормативно-правові акти, що регламентують відносини у сфері екології.

Понятійний апарат Законів України "Про охорону навколишнього середовища", "Про відходи", Водного і Земельного кодексу України. Контролюючі органи в галузі охорони оточуючого середовища. Порядок розробки, узгодження та затвердження екологічних норм і нормативів.

1.2. Основні елементи екологічного податку.

Платники податку, об'єкт і база оподаткування екологічним податком за викиди в атмосферу стаціонарними джерелами забруднення, скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти, розміщення відходів. Порядок визначення ставок за окремими складовими екологічного податку.

1.3. Порядок розрахунку податкових зобов'язань з екологічного податку та складання податкової декларації.

Податковий період. Порядок розрахунку податкових зобов'язань. Склад податкової декларації та окремих додатків. Послідовність заповнення податкової декларації. Звільнення від обов'язку подання податкової декларації. Відповідальність платників податків.

Тема 2. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин

2.1. Нормативні акти, що регламентують взаємовідносини в галузі надрокористування.

Понятійний апарат Кодексу України "Про надра". Дозвільні документи, необхідні для використання надрами. Органи виконавчої влади, що контролюють користування надрами.

2.2. Основні елементи рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин.

Платники податків, об'єкт і база оподаткування, адвалерні і специфічні ставки рентної плати. Корируючі коефіцієнти до ставок рентної плати.

2.3. Порядок розрахунку податкових зобов'язань та складання податкової звітності.

Податковий період. Порядок розрахунку податкових зобов'язань. Способи визначення вартості корисних копалин для цілей оподаткування. Склад податкової декларації та окремих додатків. Послідовність заповнення податкової декларації. Відповідальність платників податків.

Тема 3. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин

3.1. Елементи плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

Платники податків. Порядок отримання дозволів на використання надр. Звільнення від оподаткування. Об'єкт і база оподаткування. Ставки рентної плати.

3.2. Порядок сплати рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

Податковий період. Порядок розрахунку податкових зобов'язань. Склад податкової декларації. Послідовність заповнення податкової декларації. Відповідальність платників податків.

Тема 4. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України

4.1. Нормативні акти, що регламентують взаємовідносини в галузі користування радіочастотним ресурсом України.

Понятійний апарат законодавства про використання радіочастотного ресурсу. Дозволи на використання радіочастотного ресурсу України. Державне регулювання і контроль за використанням радіочастотного ресурсу.

4.2. Основні елементи рентної плати за використання радіочастотним ресурсом України.

Платники податків. Об'єкт і база оподаткування. Ставки рентної плати. Податкова звітність з рентної плати та порядок її заповнення. Відповідальність платників податків.

4.3. Понятійний апарат з питань транспортування рідких та газоподібних продуктів.

Поняття магістральних трубопроводів, транзитного транспортування.

4.4. Основні елементи рентної плати за транспортування рідких та газоподібних продуктів.

Платники рентної плати. Об'єкт і база оподаткування. Ставки плати. Порядок індексації ставок. Податковий період. Порядок визначення податкових зобов'язань. Податковий розрахунок з рентної плати, порядок його складання.

Тема 5. Рентна плата за спеціальне використання води

5.1. Нормативні акти, що регламентують взаємовідносини в галузі використання води.

Понятійний апарат Водного кодексу. Спеціальне та загальне водовикористання. Порядок отримання дозволу на спеціальне використання води. Функції органів виконавчої влади в галузі регулювання водовикористання.

5.2. Основні елементи рентної плати за спеціальне використання води.

Різновиди рентної плати. Платники рентної плати. Об'єкт і база оподаткування. Пільги з рентної плати за спеціальне використання води.

5.3. Порядок розрахунку податкових зобов'язань та складання податкової звітності.

Податковий період. Порядок розрахунку податкових зобов'язань. Склад податкової декларації. Послідовність заповнення податкової декларації. Відповідальність платників податків

Тема 6. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів

6.1. Нормативне регулювання лісокористування.

Понятійний апарат Лісового кодексу України. Поняття загального, спеціального та побічного використання лісових ресурсів. Державне регулювання використання лісових ресурсів. Повноваження центральних і місцевих органів виконавчої влади в галузі використання спеціальних ресурсів. Дозвільні документи для спеціального використання лісових ресурсів.

6.2. Основні елементи рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів.

Платники податків. Об'єкт і база оподаткування. Порядок визначення ставки рентної плати: розподіл лісових ресурсів за поясами, розподіл лісових порід на основні і неосновні, розподіл лісових ділянок на розряди, порядок визначення розряду лісової ділянки. Пільги з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів.

6.3. Порядок розрахунку податкових зобов'язань та складання податкової звітності.

Податковий період. Порядок розрахунку податкових зобов'язань та їх корегування у випадках, передбачених Податковим кодексом. Форма податкового розрахунку з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів та порядок її заповнення. Відповідальність платників податків.

Змістовий модуль 2. Місцеве оподаткування

Тема 7. Єдиний податок

7.1. Характеристика єдиного податку і класифікація платників податків за групами.

Сутність спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. Критерії віднесення платників податків до тієї чи іншої групи. Види діяльності,

на які не розповсюджується спрощена система оподаткування, обліку та звітності. Середньооблікова кількість працівників та порядок її визначення. Перелік побутових послуг, що можуть надаватися населенню платниками податків першої і другої групи.

7.2. Склад і порядок визначення доходів платників податків першої-третьої груп.

Визначення доходу для окремих груп платників податку. Дата визначення доходу. Особливості визначення доходів при операціях продажу основних засобів, безоплатному отриманні активів. Доходи, що не враховуються для цілей оподаткування.

7.3. Порядок розрахунку податкових зобов'язань.

Набуття та позбавлення статусу платника єдиного податку. Порядок реєстрації платником ПДВ платників третьої групи. Порядок обліку доходів. Ставки податку та особливості їх застосування. Повноваження місцевих органів влади щодо визначення ставок.

Податковий період. Податкова звітність з єдиного податку та порядок її складання.

7.4. Оподаткування єдиним податком платників четвертої групи.

Платники податку. Об'єкт і база оподаткування. Ставки податку. Порядок розрахунку питомої ваги доходу від реалізації сільськогосподарської продукції в загальній сумі доходу. Податкова звітність та порядок її складання.

Тема 8. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

8.1. Майно, яке є об'єктом оподаткування.

Види нерухомого майна, що є об'єктом оподаткування. Види нерухомого майна, що не є об'єктом оподаткування. Повноваження органів місцевої влади зі звільнення певних видів нерухомості від оподаткування.

8.2. Основні елементи податку.

Платники податку. Об'єкт і база оподаткування. Ставки податку. Пільги з податку. Повноваження місцевих органів самоврядування в частині встановлення ставок і пільг з цього податку.

8.3. Порядок розрахунку податкових зобов'язань.

Податковий період. Особливості розрахунку і сплати податку юридичними і фізичними особами. Податкова звітність та порядок її складання.

Тема 9. Плата за землю

9.1. Нормативне регулювання земельних відносин в Україні.

Законодавче регулювання земельних відносин в Україні. Понятійний апарат Земельного кодексу України. Нормативна й експертна оцінка земельних ділянок. Структура Державного земельного кадастру. Повноваження органів виконавчої влади в галузі регулювання земельних відносин.

9.2. Основні елементи плати за землю.

Платники податків. Об'єкт і база оподаткування за наявності і відсутності нормативної оцінки земельних ділянок. Пільги з плати за землю. Особливості нарахування і сплати податкових зобов'язань з плати за землю юридичними і фізичними особами-платниками податку. Порядок складання і подання податкової звітності платниками податків-юридичними особами.

9.3. Повноваження місцевих органів влади в галузі оподаткування земельних ділянок (на прикладі м. Харків).

Положення про сплату земельного податку на території міста Харкова. Ставки земельного податку. Пільги для фізичних і юридичних осіб-платників податків.

Тема 10. Транспортний податок, туристичний збір та збір за місця для паркування транспортних засобів

10.1. Характеристика транспортного податку.

Платники податку. Об'єкт, база і ставки податку. Податковий період. Порядок нарахування і сплати податку фізичних і юридичних осіб-платників податків. Податкова звітність і порядок її складання.

10.2. Характеристика туристичного збору.

Платники податку. Особи, що звільнені від сплати збору. Об'єкт, база і ставки збору. Повноваження органів місцевого самоврядування в частині справляння цього збору. Податковий період. Податкова звітність та порядок її складання.

10.3. Характеристика збору за місця для паркування транспортних засобів.

Платники збору та порядок їх визначення. Повноваження органів місцевого самоврядування з встановлення цього збору. Об'єкт, база і ставки оподаткування. Податковий період. Податкова звітність і порядок її складання.

Тема 11. Світовий досвід та напрямки реформування місцевого оподаткування в Україні

11.1. Підходи до організації місцевого оподаткування.

Розподіл повноважень між центральними і місцевими органами влади з встановлення місцевих податків при унітарному і федеративному устрої держави.

11.2. Основні тенденції в галузі майнового оподаткування.

Об'єкти оподаткування. Вартість нерухомості для цілей оподаткування. Можливості і перспективи використання зарубіжного досвіду в Україні.

11.3. Місцеве оподаткування в окремих країнах.

Найбільш поширені місцеві податки та збори та особливості їх справляння.

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як з робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її навчальних модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Навчальний модуль – це окремий, відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 4.1).

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин								
	Денна форма				Заочна форма				
	усього	у тому числі			усього	у тому числі			
		лекції	практичні і семінарські	самостійна робота		лекції	практичні і семінарські проведення	підсумкового контролю	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль 1. Ресурсне оподаткування									
Тема 1. Екологічний податок	19	2	3	14	19	3	2	-	14
Тема 2. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин	19	2	2	15	19	3	2	-	14
Тема 3. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин	9	1	1	7	9	1	1	-	7
Тема 4. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України	8	1	1	6	8	1	1	-	6

Закінчення табл. 4.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Тема 5. Рентна плата за спеціальне використання води	10	1	2	7	10	2	1	-	7
Тема 6. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів	10	1	2	7	10	2	1	-	7
Разом за змістовим модулем 1	75	8	12	55	75	12	8	-	55
Змістовий модуль 2. Місцеве оподаткування									
Тема 7. Єдиний податок	20	2	4	14	19	3	2	-	14
Тема 8. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	9	1	2	6	10	2	2	-	6
Тема 9. Плата за землю	10	1	2	7	10	2	1	-	7
Тема 10. Транспортний податок, туристичний збір та збір за місця для паркування транспортних засобів	18	2	2	14	17	3	1	-	13
Тема 11. Світовий досвід та напрямки реформування місцевого оподаткування в Україні	18	2	2	14	17	2	2	-	13
Разом за змістовим модулем 2	75	8	12	55	73	12	8	-	53
Залік	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Усього годин за дисципліною	150	16	24	110	150	24	16	2	108

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 5.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Таблиця 5.1

Перелік тем семінарських занять

Назва теми		Програмні запитання семінарського заняття	Кількість годин	Література
Лекції	Семінарські заняття			
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Ресурсне оподаткування				
Тема 1. Екологічний податок	Проблемні питання в адмініструванні екологічного податку	1. Платники окремих різновидів екологічного податку. 2. Поняття класу небезпечності та орієнтовно безпечного рівня впливу речовини (сполуки). 3. Взаємодія контролюючих органів з іншими органами влади при визначенні податкових зобов'язань з екологічного податку	2	Основна: [1; 2; 6 – 8]; додаткова: [12; 15; 16; 18; 39]

1	2	3	4	5
<i>Тема 2.</i> Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин	Термінологія і правила використання надр	1. Основна термінологія Кодексу України "Про надра". 2. Поняття запасів і родовищ корисних копалин. 3. Порядок користування надрами	1	Основна: [1; 3; 5; 7]; додаткова: [39]
<i>Тема 3.</i> Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин	Порядок здійснення діяльності з використання надр	Використання надр у цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин	0,5	Основна: [1; 3; 7]; додаткова: [39]
<i>Тема 4.</i> Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку території України	Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України і транспортування нафти, нафтопродуктів, природного газу та аміаку	1. Терміни, що використовуються в процесі використання радіочастотного ресурсу. 2. Особливості здійснення господарчої діяльності з використанням трубопровідного транспорту	0,5	Основна: [1; 3]; додаткова: [19, 20; 39]
<i>Тема 5.</i> Рентна плата за спеціальне використання води	Державне регулювання спеціального використання води	1. Порядок отримання дозволів на спеціальне використання води. 2. Порядок взаємодії контролюючих органів з органами виконавчої влади у сфері регулювання спеціального водокористування	1	Основна [1; 3; 5; 6]; додаткова [15; 39]

1	2	3	4	5
<i>Тема 6. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів</i>	Державне регулювання спеціального використання лісових ресурсів	1. Порядок отримання дозволів на спеціальне використання лісових ресурсів. 2. Порядок взаємодії контролюючих органів з органами виконавчої влади в галузі регулювання спеціального використання лісових ресурсів	1	Основна: [1 – 4; 8] додаткова: [39]
Змістовий модуль 2. Місьцеве оподаткування				
<i>Тема 7. Єдиний податок</i>	Характеристика єдиного податку	1. Види діяльності, що можуть здійснюватись платниками єдиного податку. 2. Умови вибору загальної та спрощеної системи оподаткування. 3. Умови переходу на сплату єдиного податку 4 групи	2	Основна: [2 – 5]; додаткова: [39; 40; 44]
<i>Тема 8. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки</i>	Характеристика податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	1. Реформування майнового податку в 2015 році. 2. Взаємодія місцевих органів влади і контролюючих органів	1	Основна: [2 – 5]; додаткова: [39; 44]
<i>Тема 9. Плата за землю</i>	Характеристика земельної плати	1. Порядок проведення нормативної оцінки земельних ділянок. 2. Взаємодія центральних і місцевих органів влади з контролюючими органами в галузі адміністрування земельного податку	1	Основна: [2; 3; 5; 9]; додаткова: [14; 37; 39; 43; 44]

1	2	3	4	5
<i>Тема 10.</i> Транспортний податок, туристичний збір та збір за місця для паркування транспортних засобів	Характеристика транспортного податку, туристичного податку та збору за місця для паркування транспортних засобів	1. Основні елементи транспортного податку. 2. Основні елементи туристичного збору. 3. Основні елементи збору за місця для паркування транспортних засобів	1	Основна: [2 – 5]; додаткова: [39; 44]
<i>Тема 11.</i> Світовий досвід та напрямки реформування місцевого оподаткування в Україні	Особливості системи місцевого оподаткування в розвинених країнах	1. Місцеве оподаткування в розвинених країнах з унітарним та федеративним устроєм. 2. Організація майнового оподаткування в розвинених країнах. 3. Шляхи вдосконалення місцевого оподаткування в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду	1	Основна: [1; 3 – 5]; додаткова: [39]
Модульні контрольні роботи			2	
Разом годин за змістовими модулями			14	

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми

викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Ресурсне оподаткування	<i>Завдання 1.</i> Розрахунок податкових зобов'язань з окремих різновидів екологічного податку	1	Основна: [3]; додаткова: [39]
	<i>Завдання 2.</i> Розрахунок податкових зобов'язань з рентної плати за використання надр при видобуванні різних видів корисних копалин	1	Основна: [3]; додаткова: [39]
	<i>Завдання 3.</i> Розрахунок податкових зобов'язань з рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин	0,5	Основна: [3]; додаткова: [39]
	<i>Завдання 4.</i> Розрахунок податкових зобов'язань з рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України та рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України	0,5	Основна: [3]; додаткова: [39]
	<i>Завдання 5.</i> Розрахунок податкових зобов'язань з рентної плати за спеціальне використання води	1	Основна: [3]; додаткова: [39]
	<i>Завдання 6.</i> Розрахунок податкових зобов'язань з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів	1	Основна: [3]; додаткова: [39]

1	2	3	4
Змістовий модуль 2. Місцеве оподаткування	<i>Завдання 7.</i> Розрахунок податкових зобов'язань з єдиного податку	2	Основна: [3]; додаткова: [39]
	<i>Завдання 8.</i> Розрахунок податкових зобов'язань з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	1	Основна: [3]; додаткова: [39]
	<i>Завдання 9.</i> Розрахунок податкових зобов'язань з земельного податку	1	Основна: [3]; додаткова: [39]
	<i>Завдання 10.</i> Розрахунок податкових зобов'язань з транспортного податку, туристичного збору та збору за місця для паркування транспортних засобів	1	Основна: [3]; додаткова: [39]
Разом годин за змістовими модулями		10	

6.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовий модуль 1. Ресурсне оподаткування

Тема 2. Підприємство видобуває енергетичне вугілля з техногенного родовища. Розрахувати податкові зобов'язання за вихідними даними, що наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Вихідні дані для розрахунку

Початкові дані	Кількість
Обсяг видобутку за квартал, тис. т	650
Ціна вугілля на вугільному ринку, грн/т (без ПДВ)	1 350
Витрати на транспортування, грн/т	28
Сума витрат на видобування вугілля, млн грн	110
Коефіцієнт рентабельності гірничого підприємства	0,27

Рівень 1. Визначити фактичну ціну реалізації та розрахункову вартість корисних копалин.

Рівень 2. Визначити вартість корисних копалин, що враховується при розрахунку податкових зобов'язань.

Рівень 3. Застосувати корегуючий коефіцієнт, що застосовується до ставки податку.

Змістовий модуль 2. Місцеве оподаткування

Тема 8. На балансі підприємства на початок звітного року знаходяться наступні об'єкти:

офісна будівля, розташована за адресою м. Харків, вул. Дерев'янка, загальна площа – 312 м²;

гуртожиток, розташований за адресою м. Харків, просп. Ювілейний, загальна площа – 7 105 м²;

будівля торговельна, розташована за адресою м. Харків, просп. Людвіга Свободи, загальна площа – 12 000 м².

Рівень 1. Визначити розмір ставки податку по окремим об'єктам нерухомості з урахуванням порядку справляння цього податку, що діє на території м. Харків; визначити нерухомість, яка звільняється від оподаткування податком на нерухомість.

Рівень 2. Розрахувати суму річних податкових зобов'язань з податку на нерухомість.

Рівень 3. Розрахувати суму щомісячних платежів податку на нерухомість.

7. Самостійна робота

7.1. Завдання та форми самостійної роботи

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 62 % (110 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (150 годин). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС включає: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до практичних і семінарських занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю; систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового екзамену.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами. Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Ресурсне оподаткування				
<i>Тема 1. Екологічний податок</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського і практичного заняття, огляд методичних і нормативно-правових матеріалів за темою	14	Презентація результатів. Експрес-опитування	Основна: [1; 2; 4 – 6]; додаткова: [12; 15; 16; 18; 39]

Продовження табл. 7.1

1	2	3	4	5
Тема 2. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин	Вивчення лекційного матеріалу і нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	15	Презентація результатів. Експрес-опитування	Основна: [1; 5; 7]; додаткова: [39]
Тема 3. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин	Вивчення лекційного матеріалу і нормативно-правових актів, підготовка до практичних і семінарських занять	7	Презентація результатів. Тестування	Основна: [1; 7]; додаткова: [39]
Тема 4. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Рентна плата за транспортування нафти і нафто продуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України	Вивчення лекційного матеріалу і нормативно-правових актів, підготовка до практичних і семінарських занять	6	Презентація результатів. Експрес-опитування	Основна: [1]; додаткова: [19; 20; 39]
Тема 5. Рентна плата за спеціальне використання води	Вивчення лекційного матеріалу і нормативно-правових актів, підготовка до практичних і семінарських занять	7	Презентація результатів. Експрес-опитування	Основна: [1; 5; 6]; додаткова: [15; 39]
Тема 6. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів	Вивчення лекційного матеріалу і нормативно-правових актів, підготовка семінарського заняття	7	Презентація результатів. Експрес-опитування	Основна: [1; 2; 4; 8]; додаткова: [39]
Усього за змістовим модулем 1		55		
Змістовий модуль 2. Місьцеве оподаткування				
Тема 7. Єдиний податок	Вивчення лекційного матеріалу і нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	14	Презентація результатів. Експрес-опитування	Основна: [2; 4; 5]; додаткова: [39; 40; 44]

1	2	3	4	5
Тема 8. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	Вивчення лекційного матеріалу і нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	6	Презентація результатів. Експрес-опитування	Основна: [2]; додаткова: [28; 39; 44]
Тема 9. Плата за землею	Вивчення лекційного матеріалу і нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	7	Презентація результатів. Тестування	Основна: [2; 5; 9]; додаткова: [14; 37; 39; 43; 44]
Тема 10. Транспортний податок, туристичний збір та збір за місця для паркування транспортних засобів	Вивчення лекційного матеріалу і нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття	14	Презентація результатів. Експрес-опитування	Основна: [2; 4; 5]; додаткова: [39; 44]
Тема 11. Світовий досвід та напрямки реформування місцевого оподаткування в Україні	Вивчення лекційного матеріалу і нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	14	Презентація результатів. Експрес-опитування	Основна: [1; 4; 5]; додаткова: [39]
Усього за змістовим модулем 2		53		
Усього за дисципліною		110		

7.2. Контрольні запитання для самодіагностики

Тема 1. Екологічний податок

1. Поняття "клас небезпеки" та порядок його встановлення.
2. Поняття "орієнтовно небезпечний рівень впливу" та порядок його визначення.
3. Основні операції поводження з відходами: зберігання, утилізація, знешкодження, розміщення, поховання.
4. Повноваження місцевих і центральних органів виконавчої влади у сфері охорони навколишнього середовища.
5. Обов'язки господарюючих суб'єктів щодо охорони навколишнього середовища.
6. Норми, нормативи і ліміти в галузі охорони атмосфери.

7. Норми, нормативи і ліміти в галузі охорони водних об'єктів.
8. Норми, нормативи і ліміти в галузі поводження з відходами.
9. Порядок проведення інвентаризації викидів шкідливих речовин в атмосферу.
10. Порядок отримання дозвільних документів у галузі охорони навколишнього середовища.
11. Порядок взаємодії контролюючих органів та органів виконавчої влади при справлянні екологічного податку.
12. Адміністративна та карна відповідальність за порушення екологічного законодавства.
13. Основні форми статистичної звітності з питань забруднення оточуючого середовища.
14. Порядок подання податкової звітності та сплати екологічного податку.
15. Екологічне оподаткування в країнах Європейської спільноти.

Тема 2. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин

1. Понятійний апарат Кодексу України "Про надра".
2. Поняття корисних копалин і мінеральної сировини.
3. Поняття видобутих і погашених запасів корисних копалин.
4. Класифікація корисних копалин на такі, що мають загальнодержавне і місцеве значення.
5. Поняття балансових та позабалансових запасів корисних копалин.
6. Поняття техногенного родовища.
7. Поняття дотаційних запасів.
8. Державне регулювання діяльності, пов'язаної з видобуванням корисних копалин.
9. Повноваження місцевих та центральних органів виконавчої влади у сфері видобутку корисних копалин.
10. Порядок надання дозволів на видобування корисних копалин.
11. Порядок взаємодії контролюючих органів та органів виконавчої влади при справлянні рентної плати за видобування корисних копалин.
12. Порядок обліку обсягу (кількості) видобутих корисних копалин.
13. Особливості визначення фактичної ціни реалізації окремих видів корисних копалин.

14. Адміністративна та карна відповідальність за порушення законодавства у сфері поводження з надрами.

15. Порядок подання податкової звітності та сплати рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин.

Тема 3. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин

1. Поняття ділянки надр, що використовується для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

2. Порядок визначення обсягу підземного простору (ділянки) надр.

3. Порядок надання дозволу на використання надр у цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

4. Повноваження місцевих та центральних органів виконавчої влади у сфері поводження з надрами.

5. Порядок взаємодії контролюючих органів та органів виконавчої влади при справлянні рентної плати.

6. Відповідальність за порушення законодавства у сфері поводження з надрами.

7. Порядок подання податкової звітності та сплати рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин.

Тема 4. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України

1. Понятійний апарат Закону України "Про використання радіочастотного ресурсу України".

2. Порядок отримання дозволів і ліцензій на використання радіочастотного ресурсу.

3. Органи центральної виконавчої влади, що здійснюють контроль за використанням радіочастотного ресурсу України.

4. Спеціальні та загальні користувачі радіочастотного ресурсу.

5. Відповідальність за порушення законодавства про використання радіочастотного ресурсу України.

6. Порядок подання декларації, строки сплати та відповідальність платників рентної плати за користування радіочастотним ресурсом.

7. Подання декларації та строки сплати рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України.

Тема 5. Рентна плата за спеціальне використання води

1. Понятійний апарат Водного кодексу України.
2. Порядок отримання дозволів на спеціальне використання водних ресурсів.
3. Норми і нормативи в галузі спеціального використання водних ресурсів.
4. Повноваження центральних і місцевих органів виконавчої влади в галузі регулювання спеціального використання водних ресурсів.
5. Порядок взаємодії контролюючих органів та органів виконавчої влади при справлянні рентної плати.
6. Відповідальність за порушення законодавства, що регламентує використання водних ресурсів.
7. Порядок подання декларації та строки сплати податкових зобов'язань.

Тема 6. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів

1. Понятійний апарат Лісового кодексу.
2. Види використання лісових ресурсів.
3. Вимоги Лісового кодексу щодо раціонального використання лісових ресурсів.
4. Повноваження місцевих і центральних органів виконавчої влади в галузі лісокористування.
5. Порядок отримання дозволів на спеціальне використання лісових ресурсів.
6. Відповідальність за порушення законодавства у сфері використання лісових ресурсів.
7. Порядок взаємодії контролюючих органів та органів виконавчої влади при справлянні екологічного податку.
8. Порядок подання декларації, строки сплати, відповідальність платників рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів та контроль за її справлянням.

Тема 7. Єдиний податок

1. Порядок ведення Державного реєстру платників єдиного податку.
2. Повноваження органів місцевого самоврядування щодо визначення основних елементів єдиного податку.
3. Порядок взаємодії місцевих органів самоврядування та контролюючих органів при справлянні єдиного податку.
4. Порядок взаємодії контролюючих органів та центральних органів виконавчої влади при визначенні податкових зобов'язань платників єдиного податку четвертої групи.
5. Порядок визначення середньооблікової чисельності працівників.
6. Порядок визначення частки сільськогосподарського товаровиробництва в загальному обсягу реалізації.
7. Визначення видів діяльності у сфері страхування, які дозволені платникам єдиного податку.
8. Особливості визначення доходу різними групами платників єдиного податку.
9. Порядок обліку доходів і витрат платниками єдиного податку третьої групи.
10. Порядок включення до складу доходів суми коштів, що надійшли як оплата товарів (робіт, послуг), реалізованих у період сплати інших податків і зборів, вартість яких була включена до доходу у попередніх періодах.
11. Порядок обліку дивідендів, що виплачуються юридичними особами власникам корпоративних прав (засновникам платників єдиного податку).
12. Визначення податкових зобов'язань при порушенні обмежень, що встановлені для окремих груп платників єдиного податку.
13. Особливості оподаткування платників єдиного податку, що створені шляхом реорганізації.
14. Відповідальність платників єдиного податку за порушення умов знаходження на спрощеній системі оподаткування.
15. Порядок подання податкової звітності платниками єдиного податку.

Тема 8. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

1. Види житлової нерухомості в розумінні Податкового кодексу.
2. Порядок ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.
3. Повноваження місцевих органів влади в галузі встановлення податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

4. Порядок визначення податкових зобов'язань при сумісному праві власності платників податку на один об'єкт нерухомого майна.

5. Визначення податкових зобов'язань при наявності у власності платника податку більше одного об'єкта житлової нерухомості одного типу.

6. Особливості обчислення сум податку у разі зміни власника об'єкта оподаткування.

7. Особливості оподаткування платників податку – юридичних осіб.

8. Порядок подання декларації та строки сплати податкових зобов'язань.

Тема 9. Плата за землю

1. Порядок отримання документів про землевідвід.

2. Функції Державного агентства земельних ресурсів України.

3. Повноваження місцевих органів влади у сфері земельних відносин.

4. Цільове призначення земельної ділянки, його види та порядок зміни.

5. Порядок сплати земельного податку фізичними особами в селах та селищах, де відсутні банківські установи.

6. Порядок укладення договорів оренди земельних ділянок, що знаходяться у державній чи комунальній власності.

7. Відповідальність за порушення земельного законодавства.

8. Порядок подання декларації та строки сплати податкових зобов'язань.

Тема 10. Транспортний податок, туристичний збір та збір за місця для паркування транспортних засобів

1. Повноваження органів місцевого самоврядування в галузі встановлення місцевих зборів.

2. Порядок взаємодії місцевих та центральних органів виконавчої влади та контролюючих органів при стягненні місцевих зборів та транспортного податку.

3. Особливості визначення об'єктів оподаткування і платників збору за місця для паркування транспортних засобів.

4. Правила паркування транспортних засобів.

5. Порядок сплати транспортного податку платниками податку – юридичними особами.

6. Визначення вартості послуг з тимчасового проживання для цілей оподаткування туристичним збором.

7. Порядок подання декларацій з місцевих зборів та транспортного податку і строки сплати податкових зобов'язань.

Тема 11. Світовий досвід та напрямки реформування місцевого оподаткування в Україні

1. Зміни у складі місцевих податків та зборів, що відбувалися протягом становлення податкової системи України.

2. Питома вага надходжень місцевих податків та зборів до місцевих бюджетів протягом 1991 – 2015 рр.

3. Питома вага місцевих податків у бюджетах територіальних громад в розвинених країнах світу.

4. Досвід застосування майнових місцевих податків у розвинутих країнах світу.

5. Світовий досвід земельного оподаткування.

6. Права та обов'язки органів місцевого самоврядування щодо встановлення місцевих податків та зборів у розвинених країнах світу.

7. Практика взаємодії контролюючих органів та органів місцевого самоврядування у сфері місцевого оподаткування.

8. Зарубіжний досвід розмежування відповідальності за справляння місцевих податків та зборів між органами центральної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та платниками податків.

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:

консультації: індивідуальні (запитання – відповідь), групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);

б) за засвоєнням практичного матеріалу:

консультації індивідуальні та групові;

в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:

індивідуальне здавання виконаних робіт.

9. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, презентації (табл. 9.1 і 9.2).

Таблиця 9.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
<i>Тема 1.</i> Екологічний податок	Лекція проблемного характеру з питання "Напрямки спрощення справляння екологічного податку в контексті світового досвіду"
<i>Тема 2.</i> Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин	Міні-лекція з питання "Особливості розрахунку собівартості видобування корисних копалин для цілей оподаткування"
<i>Тема 3.</i> Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин	Міні-лекція з питання "Порядок отримання дозволу на користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин"
<i>Тема 4.</i> Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України	Міні-лекція з питання "Порядок отримання дозволів і ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України"
<i>Тема 5.</i> Рентна плата за спеціальне використання води	Міні-лекція з питання "Порядок затвердження лімітів на забір води для цілей спеціального використання"
<i>Тема 6.</i> Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів	Лекція проблемного характеру з питання "Особливості визначення розряду з урахуванням рельєфу місцевості"

1	2
<i>Тема 7. Єдиний податок</i>	Міні-лекція з питання "Проблеми розподілу платників єдиного податку за групами"
<i>Тема 8. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки</i>	Міні-лекція з питання "Класифікація житлової нерухомості в Податковому кодексі"
<i>Тема 9. Плата за землю</i>	Лекція проблемного характеру з питання "Доцільність розподілу земельних ділянок за видами цільового використання"
<i>Тема 10. Транспортний податок, туристичний збір та збір за місця для паркування транспортних засобів</i>	Міні-лекція з питання "Правила паркування транспортних засобів в Україні"
<i>Тема 11. Світовий досвід та напрямки реформування місцевого оподаткування в Україні</i>	Лекція проблемного характеру з питання "Побудова місцевого оподаткування при федеративній і унітарній побудові держави"

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних

лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх слухачів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Таблиця 9.2

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
1	2	3
<i>Тема 1.</i> Екологічний податок	Семінарське заняття. Тема: "Проблемні питання в адмініструванні екологічного податку"	Семінар-дискусія, презентація
<i>Тема 2.</i> Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин	Завдання 2. Розрахунок податкових зобов'язань з рентної плати за використання надр при видобуванні різних видів корисних копалин	Робота в малих групах, презентація
<i>Тема 3.</i> Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин	Семінарське заняття. Тема: "Порядок здійснення діяльності з використання надр"	Семінар-дискусія, презентація

1	2	3
<i>Тема 4.</i> Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України	Завдання 4. Розрахунок податкових зобов'язань з рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України та рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України	Робота в малих групах, презентація
<i>Тема 5.</i> Рентна плата за спеціальне використання води	Семінарське заняття. Тема: "Державне регулювання спеціального використання води"	Семінар-дискусія, презентація
<i>Тема 6.</i> Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів	Семінарське заняття. Тема: "Державне регулювання спеціального використання лісових ресурсів"	Семінар-дискусія, презентація
<i>Тема 7.</i> Єдиний податок	Завдання 7. Розрахунок податкових зобов'язань з єдиного податку	Робота в малих групах, презентація
<i>Тема 8.</i> Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	Завдання 8. Розрахунок податкових зобов'язань з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	Робота в малих групах, презентація
<i>Тема 9.</i> Плата за землю	Завдання 9. Розрахунок податкових зобов'язань з земельного податку	Робота в малих групах, презентація
<i>Тема 10.</i> Транспортний податок, туристичний збір та збір за місця для паркування транспортних засобів	Завдання 10. Розрахунок податкових зобов'язань з транспортного податку, туристичного збору та збору за місця для паркування транспортних засобів	Робота в малих групах, презентація
<i>Тема 11.</i> Світовий досвід та напрямки реформування місцевого оподаткування в Україні	Особливості місцевого оподаткування в розвинених країнах	Семінар-дискусія, презентація

10. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на лекційних заняттях;

активна участь у виконанні практичних завдань;

активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;

проведення поточного тестування;

проведення письмової контрольної роботи;

експрес-опитування.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі колоквиуму. **Колоквиум** – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Може проводитись як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Поточний тестовий контроль проводиться 2 рази за семестр. Тест включає запитання одиничного і множинного вибору щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання поза аудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення заліку. Залік охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей (див. табл. 2.1).

Завданням заліку є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу залік оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається з балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: *"60 і більше балів – зараховано"*, *"59 і менше балів – не зараховано"* та заноситься у *залікову "Відомість обліку успішності"* навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: "зараховано" – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо "не зараховано", тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 11.1.

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 11.2.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 11.3.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 11.4).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності		Навчальний тиждень	Годин		Методи та форми навчання		Оцінка рівня сформованості компетентностей	
							Форми контролю	Максимальний бал
1	2	3	4	5	6	7	8	9
8 РМО1	Розраховувати податкові зобов'язання і скласти податкову звітність з екологічного податку	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Екологічний податок	Робота на лекції	2,0
				2	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття: Проблемні питання в адмініструванні екологічного податку	Активна участь у дискусії	6,0
			СРС	11	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд нормативно-правових актів за темою	Презентація	
	Розраховувати податкові зобов'язання і скласти податкову звітність з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин	2	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин	Робота на лекції	2,0
				1	Практичне заняття	Тема практичного заняття: Розрахунок податкових зобов'язань з окремих різновидів екологічного податку	Активна участь у занятті	3,0
				1	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття: Термінологія і правила використання надр	Активна участь у занятті	3,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9
			Ауд.	1	Практичне заняття	Тема практичного заняття: Розрахунок податкових зобов'язань з рентної плати за використання надр при видобуванні різних видів корисних копалин	Активна участь у дискусії	3,0
				1	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття: Порядок здійснення діяльності з використання надр. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України і транспортування нафти	Активна участь у дискусії	3,0
			СРС	17	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд нормативно-правових актів за темою	Презентація	
		3	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин. Тема 4. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України	Робота на лекції	2,0
	Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, за користування радіочастотним ресурсом України, за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України							

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				1	Практичне заняття	<p>Тема практичного заняття: Розрахунок податкових зобов'язань з рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин. Розрахунок податкових зобов'язань з рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України та рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України нафтопродуктів, природного газу та аміаку</p>	Активна участь у занятті	3,0
				1	Семінарське заняття	<p>Тема семінарського заняття: Державне регулювання спеціального використання води</p>	Активна участь у дискусії	3,0
			СРС	11	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд нормативно-правових актів за темою	Презентація	

1	2	3	4	5	6	7	8	9		
	Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з рентної плати за спеціальне використання води та лісових ресурсів	4	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Рентна плата за спеціальне використання води. Тема 6. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів	Робота на лекції	2,0		
				2	Практичне заняття	Тема практичного заняття: Розрахунок податкових зобов'язань з рентної плати за спеціальне використання води. Розрахунок податкових зобов'язань з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів	Активна робота на занятті	6,0		
				1	Семінарське заняття	Державне регулювання спеціального використання лісових ресурсів	Активна участь у дискусії	3,0		
				1	Модульна контрольна робота					
					СРС	17	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд нормативно-правових актів за темою	Презентація	
РМО2	Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з єдиного податку	5	Ауд	2	Лекція	Тема 7. Єдиний податок	Робота на лекції	2,0		
				2	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття: Характеристика єдиного податку	Активна участь у дискусії	6,0		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
42			СРС	11	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд нормативно-правових актів за темою	Презентація	
	Розраховувати податкові зобов'язання і скласти податкову звітність з майнового податку	6	Ауд.	2	Лекція	Тема 8. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Тема 9. Плата за землю	Робота на лекції	2,0
				2	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття: Характеристика податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Характеристика земельної плати	Активна участь у дискусії	6,0
				2	Практичне заняття	Тема практичного заняття: Розрахунок податкових зобов'язань з єдиного податку	Активна участь у занятті	6,0
			СРС	17	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд нормативно-правових актів за темою	Презентація	
	Розраховувати податкові зобов'язання і скласти податкову звітність з місцевих зборів	7	Ауд.	2	Лекція	Тема 10. Транспортний податок, туристичний збір та збір за місця для паркування транспортних засобів	Робота на лекції	2,0
				2	Практичне заняття	Тема практичного заняття: Розрахунок податкових зобов'язань з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Розрахунок податкових зобов'язань з земельного податку	Активна участь у занятті	6,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9		
43	Застосовувати зарубіжний досвід місцевого оподаткування при вдосконаленні вітчизняної податкової системи	8	СРС	10	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд нормативно-правових актів за темою	Презентація			
			Ауд.	2	Лекція	Тема 11. Світовий досвід та напрямки реформування місцевого оподаткування в Україні	Робота на лекції	2,0		
				1	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття: Характеристика транспортного податку, туристичного податку та збору за місця для паркування транспортних засобів	Активна участь у дискусії	3,0		
				1	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття: Особливості місцевого оподаткування в розвинених країнах	Активна участь у дискусії	3,0		
				1	Практичне заняття	Тема практичного заняття: Розрахунок податкових зобов'язань з транспортного податку, туристичного збору та збору за місця для паркування транспортних засобів	Активна участь у занятті	3,0		
				1	Модульна контрольна робота					
			СРС	16	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття	Презентація			
			Усього годин					150	Загальна кількість балів з дисципліни	
3 них: аудиторні – 40 (27 %), самостійна робота – 110 (73 %)										

Таблиця 11.2

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота											
Змістовий модуль 1. Ресурсне оподаткування						Змістовий модуль 2. Місцеве оподаткування					Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	
11,0	8,0	4,0	4,0	7,0	16,0	14,0	7,0	7,0	8,0	14,0	100,0

Таблиця 11.3

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модулю			Лекційні заняття	Прак-тичні заняття	Семі-нарські заняття	Пре-зен-тація	Кон-трольна робота	Усього
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Ресурсне оподаткування	Тема 1. Екологічний податок	1 тиждень	2,0	–	6,0	–	–	11,0
		2 тиждень	–	3,0	–	–		
	Тема 2. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин	2 тиждень	2,0	3,0	6,0	–	–	11,0
	Тема 3. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин	3 тиждень	1,0	1,5	–	–	–	2,5

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Тема 4. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України	3 тиждень	1,0	1,5	–	–	–	2,5
	Тема 5. Рентна плата за спеціальне використання води	3 тиждень			3,0			
		4 тиждень	1,0	3,0		–	–	7,0
	Тема 6. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів	4 тиждень	1,0	3,0	3,0	–	9,0	16,0
Змістовний модуль 2. Місьцеве оподаткування	Тема 7. Єдиний податок	5 тиждень	2,0	–	6,0	–	–	14,0
		6 тиждень		6,0	–	–	–	
	Тема 8. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	6 тиждень	1,0	3,0	–	–	–	7,0
		7 тиждень	–	–	3,0	–	–	
	Тема 9. Плата за землю	6 тиждень	1,0	3,0	–	–	–	7,0
		7 тиждень	–	–	3,0	–	–	
	Тема 10. Транспортний податок, туристичний збір та збір за місця для паркування транспортних засобів	7 тиждень	2,0	–	–	–	–	8,0
		8 тиждень	–	3,0	3,0	–	–	
	Тема 11. Світовий досвід та напрямки реформування місцевого оподаткування в Україні	8 тиждень	2,0	3,0	–	–	9,0	14,0
Усього			16,0	35,1	48,9	–	–	100,0

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

12. Рекомендована література**12.1. Основна**

1. Іванов Ю. Б. Податкова система. Екологічні податки : навч. посіб. / Ю. Б. Іванов, Є. І. Котляров. – Харків : ХНЕУ, 2011. – 162 с.

2. Іванов Ю. Б. Системы налогообложения Украины и России: структура, проблемы, тенденции развития : монографія / Ю. Б. Іванов, І. А. Майбуrow. – Харків : ІД "ІНЖЭК", 2009. – 520 с.

3. Котляров Є. І. Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни "Ресурсне та місцеве оподаткування" для студентів спеціальності 8.03050803 "Оподаткування" всіх форм навчання / Є. І. Котляров, С. В. Антоненко. – Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 70 с.

4. Налоговые реформы. Теория и практика : монографія для магістрантов, обучающихся по специальностям "Финансы и кредит", "Бухгалтерский учет, анализ и аудит" / [І. А. Майбуrow и др.] ; под ред. І. А. Майбуrow, Ю. Б. Іванова. – Москва : ЮНИТИ-ДАНА, 2010. – 463 с.

5. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій : навч. посіб. / під ред. д-ра екон. наук, проф. Іванова Ю. Б., д-ра екон. наук Майбуrow І. А. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2009. – 492 с.

12.2. Додаткова

6. Водний кодекс України від 06.06.1995 р. № 213/95–ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 24. – ст. 189.

7. Кодекс України "Про надра" від 27.07.1994 р. № 132/94–ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 36. – ст. 340.

8. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р. № 3852–XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 17. – ст. 99.

9. Положення про Державне агентство земельних ресурсів України. Затверджено Указом Президента України від 08.04.2011 р. № 445 // Офіційний вісник України. – 2011 р. – № 29. – ст. 1253.

10. Порядок обчислення коригуючого коефіцієнта, що застосовується до ставок рентної плати у разі зміни тарифів на транспортування однієї тонни нафти магістральними нафтопроводами, однієї тонни нафтопродуктів магістральними нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування однієї тонни аміаку за кожні 100 кілометрів відстані відповідного маршруту. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 р. № 687 // Офіційний вісник України. – 2012 р. – № 58. – ст. 2325.

11. Порядок подання органами державної реєстрації прав на нерухоме майно та органами, що здійснюють реєстрацію місця проживання фізичних осіб, відомостей, необхідних для розрахунку податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 31.05. 2012 р. № 476 // Офіційний вісник України від 11.06.2012 р. – № 42. – ст. 1609.

12. Про відходи: Закон України від 25.03.1998 р. № 187/98–ВР // Офіційний вісник України. – 1998. – № 13. – ст. 483.

13. Про визначення поліських територій України. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.12.1998 р. № 2068 // Офіційний вісник України. – 1998 – № 52. – ст. 28.

14. Про затвердження Методики нормативної грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів) Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1278 // Офіційний вісник України. – 2011 р. – № 97. – ст. 3538.

15. Про затвердження Положення про Державне агентство водних ресурсів України. Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08. 2014 р. № 393 // Офіційний вісник України. – 2014 р. – № 71. – ст. 1995.

16. Про затвердження Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.01.2015 р. № 32 // Офіційний вісник України. – 2015 р. – № 10. – ст. 266.

17. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні. Закон України від 21.03.1991 р. № 875-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991 р. – № 21. – ст. 252.

18. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264–XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – ст. 546.

19. Про радіочастотний ресурс України Закон України від 01.06.2000 р. № 1770-III // Офіційний вісник України – 2000 р. – № 26. – ст. 1079.

20. Про трубопровідний транспорт. Закон України від 15.05. 1996 р. № 192/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996 р. – № 29. – ст. 139.

12.3. Інформаційні ресурси

21. Гігієнічний норматив ГН2.2.6–166–2009 "Орієнтовно безпечні рівні впливу (ОБРВ) забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населених місць" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://document.ua/orientovno-bezpechni-rivni-vplivu-obrv-zabrudnyuyuchih-recho-nor17894.html>.

22. ГОСТ 12.1.005–88 Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.rshpz.ru/sites/default/files/gosts/12.1.005-88.pdf>.

23. Державний класифікатор України ДК 005–96 "Класифікатор відходів", затверджено і введено в дію наказом Держстандарту України від 29.02.1996 р. № 89 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dovidnyk.in.ua/directories/dkkv>.

24. Державні санітарні правила охорони атмосферного повітря населених місць (від забруднення хімічними та біологічними речовинами), затверджені Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 09.07.1997 р. № 201 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://legal.com.ua/document/kodeks/0CH560201282-97.html>.

25. Державні санітарні правила та норми "Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення", затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01.07.1999 р. № 29 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dei.gov.ua/menu-4/2012-01-22-11-28-44/1298-sanpin-gigiyena.html>.

26. Довідково-методичні настанови щодо застосування ДК 005–96 "Класифікатор відходів", затверджені Держстандартом України 29.02.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uazakon.com/big/text999/pg1.htm>.

27. Інформаційний ресурс Сервер Верховної Ради України. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

28. Інформаційний ресурс Бухгалтерія. – Режим доступу : www.buhgalteria.com.ua.

29. Інформаційний ресурс Ліга Бізнес-Інформ. – Режим доступу : www.liga.net.

30. Інформаційний ресурс Нормативні акти України. – Режим доступу : www.nau.kiev.ua.

31. Інформаційний ресурс Податки та бухгалтерський облік. – Режим доступу : basa.tav.kharkov.ua.

32. Інформаційний ресурс Українське право. – Режим доступу : www.ukrpravo.com.

33. Інформаційний ресурс Вісник податкової служби України. – Режим доступу : www.visnuk.com.ua.

34. Інформаційний ресурс Державна служба статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

35. Інформаційний ресурс Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua>.

36. Інформаційний ресурс Державне агентство земельних ресурсів. – Режим доступу : <http://land.gov.ua/>

37. Оцінка земель населених пунктів / Офіційний сайт Державного агентства земельних ресурсів України. – Режим доступу: <http://land.gov.ua/hroshova-otsinka-zemel/otsinka-zemel-naselenykh-punktiv.html>.

38. Перелік населених пунктів, яким надається статус гірських. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 11.08.1995 р. № 647 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/647-95-%D0%BF>.

39. Податковий кодекс України від 02.12.2010 г. № 2755–VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

40. Про затвердження Розрахунку частки сільськогосподарського товаровиробництва. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 26 грудня 2011 р. № 772 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0510-12>.

41. Про затвердження списків і введення в дію гігієнічних регламентів (ГДК та ОБРВ) у повітрі робочої зони, атмосферному повітрі населених місць та (ОДР) у воді водоймищ: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 21.11.1997 р. № 336 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=1640>.

42. Про затвердження списків і введення в дію гігієнічних регламентів шкідливих речовин у повітрі робочої зони і атмосферному повітрі населених місць: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23.02.2000 р. № 30 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua-info.biz/legal/baseyp/ua-zmeigu.htm>.

43. Про Методику нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03. 1995 р. № 213 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/213-95-%D0%BF>.

44. Рішення 36 сесії Харківської міської ради 6 скликання "Про внесення змін до рішення 4 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 12.01.2011 № 126/11 "Про врегулювання питань справляння податків на території міста Харкова відповідно до норм Податкового кодексу України" від 21.01.2015 № 1793/15 / Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету. – Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/document/-pro-vnesennya-zmin-do-rishennya-4-sesii-kharkivskoi-miskoi-radi-6-sklikannya-vid-12012011-12611pro-vregulyuvannya-pitan-spravlyannya-podatkov-na-teritorii-mista-kharkova-vidpovidno-do-norm-podatkovogo-kodeksu-ukraini-45752.html>.

Додатки

Додаток А

Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Ресурсне та місцеве оподаткування" за Національною рамкою кваліфікацій України

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
<i>Тема 1. Екологічний податок</i>					
Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з екологічного податку	Сутність екологічного оподаткування. Види забруднень, які оподатковуються	Основні елементи екологічного податку	Визначати ставку податку і суму податкових зобов'язань	Роз'яснення порядку визначення ставки податку	Самостійність у визначенні ставки податку, застосуванні корегуючих коефіцієнтів
<i>Тема 2. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин</i>					
Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з рентної плати за використання надр для видобування корисних копалин	Порядок визначення фактичної та розрахункової вартості корисних копалин	Основні елементи рентної плати за використання надр для видобування корисних копалин	Визначати ставку податку і суму податкових зобов'язань	Роз'яснення порядку визначення ставки податку та застосування корегуючих коефіцієнтів	Самостійність у визначенні податкових зобов'язань при видобуванні окремих видів корисних копалин

1	2	3	4	5	6
<i>Тема 3. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин</i>					
Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з рентної плати за використання надр в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин	Випадки, коли використання надр для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин підлягає оподаткуванню	Основні елементи рентної плати за використання надр в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин	Визначати суму податкових зобов'язань з рентної плати за використання надр в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин	Обґрунтування переліку суб'єктів господарювання, які не підпадають під визначення платників рентної плати	Самостійність у визначенні податкових зобов'язань
<i>Тема 4. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України</i>					
Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з рентної плати за використання радіочастотного ресурсу	Загальне та спеціальне використання радіочастотного ресурсу	Основні елементи рентної плати за користування радіочастотним ресурсом та рентної плати, пов'язаної з використанням трубопроводів	Визначати суму податкових зобов'язань	Обґрунтування відстані транспортування, яка враховується при визначенні податкових зобов'язань	Самостійність у визначенні податкових зобов'язань

1	2	3	4	5	6
<i>Тема 5. Рентна плата за спеціальне використання води</i>					
Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з рентної плати за спеціальне використання води	Поняття спеціального використання води та його різновиди	Основні елементи рентної плати за різні види спеціального використання води	Визначати ставку податку і суму податкових зобов'язань при різних видах спеціального використання води	Обґрунтування правомірності надання пільг з рентної плати при заборі води з поверхневих та підземних джерел	Самостійність у визначенні податкових зобов'язань при споживанні води в межах та поза межами ліміту
<i>Тема 6. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів</i>					
Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів	Поняття спеціального використання лісових ресурсів та його різновиди	Основні елементи рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів	Визначати ставку податку і суму податкових зобов'язань	Надання роз'яснень щодо порядку визначення розряду	Самостійність у визначенні ставки рентної плати та податкових зобов'язань з рентної плати
<i>Тема 7. Єдиний податок</i>					
Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з єдиного податку	Види діяльності, дозволені для спрощеної системи оподаткування	Класифікація платників єдиного податку за групами	Враховувати обмеження щодо визнання доходу платниками податку окремих груп	Надання роз'яснень щодо вибору групи платника єдиного податку	Самостійність у виборі групи платників єдиного податку

1	2	3	4	5	6
<i>Тема 8. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки</i>					
Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з майнових податків	Нерухомість, що підлягає оподаткуванню	Основні елементи майнового податку	Враховувати пільги, що надаються окремим групам платників податків та за окремими видами нерухомості	Надання роз'яснень щодо пільг з податку на нерухомість	Самостійність у визначенні бази оподаткування та податкових зобов'язань
<i>Тема 9. Плата за землю</i>					
Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з майнових податків	Поняття цільового призначення земельної ділянки	Основні елементи земельного податку	Розраховувати податкові зобов'язання з земельного податку для фізичних та юридичних осіб	Роз'яснення особливостей сплати земельного податку окремими категоріями платників	Самостійність у визначенні податкових зобов'язань
<i>Тема 10. Транспортний податок, туристичний збір та збір за місця для паркування транспортних засобів</i>					
Розраховувати податкові зобов'язання і складати податкову звітність з місцевих зборів	Поняття та перелік місцевих зборів	Основні податкові елементи місцевих зборів	Розраховувати податкові зобов'язання з місцевих зборів	Надання роз'яснень щодо оподаткування місцевими зборами	Самостійність у визначенні податкових зобов'язань

Закінчення додатка А

Закінчення табл. А.1

1	2	3	4	5	6
<i>Тема 11. Світовий досвід та напрямки реформування місцевого оподаткування в Україні</i>					
Застосовувати зарубіжний досвід місцевого оподаткування при вдосконаленні вітчизняної податкової системи	Залежність повноважень місцевих органів влади від ступеню децентралізації процесу бюджетотворення	Моделі місцевого оподаткування, що застосовуються в розвинених країнах світу	Залучати передовий світовий досвід до розробки пропозицій щодо вдосконалення місцевого оподаткування	Обґрунтування необхідності вдосконалення порядку місцевого оподаткування в Україні	Самостійність у розробці пропозицій щодо вдосконалення місцевого оподаткування

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3. Програма навчальної дисципліни.....	6
4. Структура навчальної дисципліни.....	12
5. Теми та плани семінарських занять.....	15
6. Теми практичних занять.....	18
6.1. Приклади типових практичних завдань за темами.....	20
7. Самостійна робота.....	21
7.1. Завдання та форми самостійної роботи.....	21
7.2. Контрольні запитання для самодіагностики.....	24
8. Індивідуально-консультативна робота.....	30
9. Методи навчання.....	31
10. Методи контролю.....	35
11. Розподіл балів, які отримують студенти.....	37
12. Рекомендована література.....	46
12.1. Основна.....	46
12.2. Додаткова.....	47
12.3. Інформаційні ресурси.....	48
Додатки.....	51

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"РЕСУРСНЕ ТА МІСЦЕВЕ
ОПОДАТКУВАННЯ"
для студентів спеціальності
8.03050803 "Оподаткування"
всіх форм навчання**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Котляров Євген Іванович**
Ярошенко Ігор Васильович

Відповідальний за видання *О. Є. Найденко*

Редактор *О. Г. Лященко*

Коректор *О. Г. Лященко*

План 2016 р. Поз. № 53 ЕВ. Обсяг 57 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*